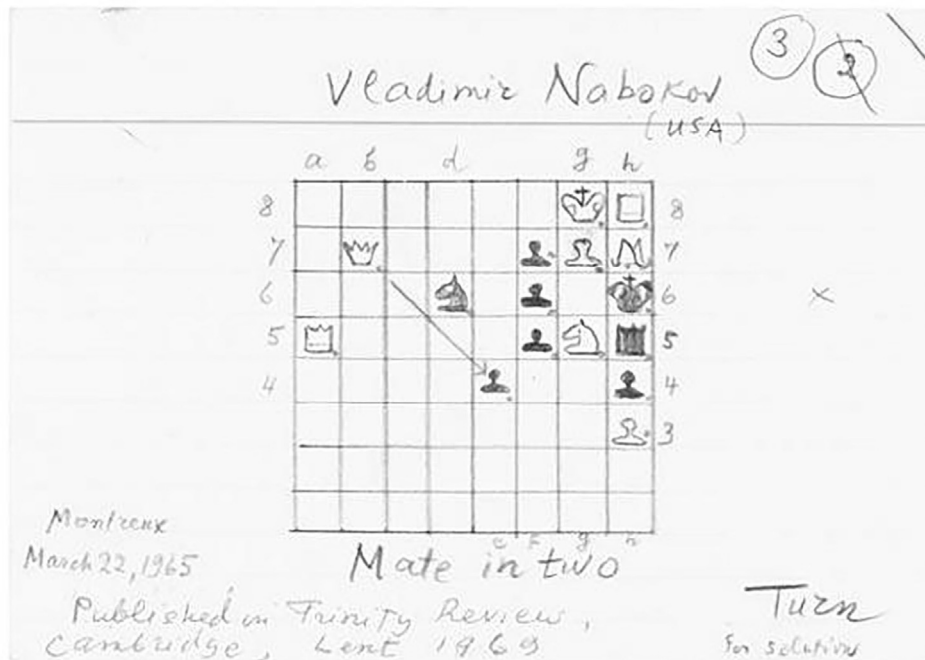

Tudjuk ezt már régen, elégedjünk meg ennyivel. Az első és az utolsó eszmélés helye és ideje ugyanaz. Maradjunk szépen, nyugodtan a fenekünkön. „A régi mítoszokban, amelyek méglyol ostoba és misztikus világok forgatagát hívták is hasznos életre a puszták akarataival, és helyezték el őket a csillagoktól zsigogó ég szürke anyagában, talán mégis föllelhető a különös igazságnak egy szentjánosbogárkája.” (Ada)

Talán csak ennyit akart mondani a mester többször elejtett szerény mondatával. Egyszerűbben fogalmazva, azt jelenti, hogy „bizony, írócskám, bizony, jámbor olvasók, ez a helyzet az irodalommal. Ha nem kapunk tőle egyetlen borzongást, egyetlen eszmélést, egyetlen szentjánosbogárkát sem, akkor hagyjuk az egészet a fenébe, hagyjuk az irodalmat másra. Akkor menjetek szépen haza mindannyian, és csináljatok valami egészen mást!”.

NABOKOV SAKKFELADVÁNYA 1965 MÁRCIUSÁBÓL. VILÁGOS KÉT LÉPÉSBEN MATTOT AD.

Az előtte fekvő sakktábla mágneses mező, az erők és örvények rendszere, csillagokkal telehintett égbolt. A futók keresőlámpákként szelik át. A huszárok beszabályozott és kipróbált emeltyűk, amelyeket újra beszabályoznak, újrapróbálnak, míg a feladványt sikerül a szépség és az ámulat szükséges szintjére feltornázní. (Vladimir Nabokov: *Szólj, emlékezet!* Pap Vera-Ágnes fordítása)